

**R. P. Ildephonsi Peñafiel E' Societate Jesu, Quondam In
Cusquensi Collegio Sacrae Theologiae Primarij
Antecessoris ... Theologia Scholastica Naturalis**

Peñafiel, Alonso

Lugduni, M.DC.LXXIIX.

Subsect. 1. In qua aliae solutiones refutantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95892](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95892)

sumi respectu termini, quod est omnino implicatorium, siquidem ipsi asserunt, relationem adhuc divinitus, & purum respectum non posse existere non existente termino.

- 74 Si vero essentia relationis non consistit in puro respectu, & in actualiter referri ad terminum, seu in sumi respectu illius quantum ad intrinsecum, & adæquatam esse illius essentialiter: ergo relatio essentialiter non est relatio, & adæquata essentia illius non est purus respectus, sed quid absolute, quia in hoc distinguitur relatio ab absolute, quod absolute non dicit purum respectum, relatio vero illum dicit, & actualiter referri: ergo quando existit relatio quantum ad intrinsecam rationem relationis propter distinctam ab ente absolute existit ut purus respectus, & ut actualiter referri: patet consequentia. Nulla res potest existere sine sua essentia; sed tota essentia adæquata relationis quantum ad entitatem intrinsecam essentialiter illius, & in quantum distinguitur essentialiter ab ente absolute, est purus respectus, & actualiter referri: ergo quotiescunque existit relatio quantum ad suam entitatem intrinsecam, & adæquatam, & ut distinctam essentialiter ab ente absolute, existit purus respectus, & actualiter referri ad aliud; sed non existente termino existit tota essentia relationis quantum ad intrinsecam rationem essentialiter adæquatam illius, & in quantum distinguitur essentialiter ab ente absolute: ergo existit purus respectus, & actualiter referri ad aliud sine termino, quod est absurdum, quod intendimus probare, & negant adversarii, sicut v.g. hæc esset optima argumentatio, quod in Petro esset animal rationale, antequam existeret eius filius tota essentia Petri quantum ad intrinsecam, & essentialiter rationem illius adæquatam, & in quantum distinguitur à bruto essentialiter existit, non existente filio; sed tota essentia Petri quantum ad intrinsecam rationem essentialiter adæquatam illius est animal rationale: ergo non existente filio existit animal rationale, &c. eadem enim est forma argumentationis mutata solum materia.

SVBSECTIO I.

In qua alie solutiones refutantur.

- 75 Respondent adversarii existere relationem in fundamento (non existente termino) quoad entitatem, non tamen præbere suum effectum formalem fundamento, quia ut illum præbeat, dependet à termino tanquam à conditione necessaria, quæ est quasi dispositio necessaria in subiecto, quod est commune omni formæ, quæ licet sit in aliquo subiecto, non præbet illi suum effectum formalem, nisi sit dispositum, & capax illius.
- 76 Sed contra primo manifeste: per te in B. Virgine v.g. & in Christo Domino non existente filio genito datur relatio quoad essentiam, & existentiam: sed non dat effectum formalem propter defectum termini, ac proinde Christus in quantum homo non dicitur pater naturalis respectu alicuius hominis, nec Beata Virgo dicitur mater naturalis trium, aut quatuor filiorum.
- Ergo vere existit relatio sine termino actuali, etiam si non tribuat suum effectum formalem; sed relatio nullo modo potest existere sine termi-

no; quia non solum dependet essentialiter à termino, ut tribuat suum effectum formalem, sed etiam dependet essentialiter ab illo ut existat ipsa relatio. Unde si non tribuit suum effectum formalem, non existente termino ideo exit, quia non existit relatio. Quia ubi datur eadem ratio formalis, datur idem effectus, vel quasi effectus formalis, sed quia dependet relatio à termino quoad præbendum effectum formalem, non existente termino non potest præbere illum: ergo si dependet non solum quoad hoc, sed etiam quoad propriam existentiam nullo modo poterit existere sine termino. Unde si existit, tribuat suum effectum formalem, & existentia termini non erit conditio ad præbendum talem effectum formalem.

Quod sic demonstratur, quia nihil aliud est effectus formalis, nisi concretum ex forma, & subiecto resultans necessario; sed posita entitate relationis in subiecto, necessario datur concretum ex tali forma relativa, & subiecto: ergo data entitate, & formalitate relationis in fundamento, seu subiecto, necessario datur effectus formalis relationis. Hæc consequentia patet, quia ubi est subiectum, formalitas, & existentie formæ, seu unio formæ ad subiectum effectus formalis, seu concretum; sed ubi concurrunt, & existunt omnia prædicata essentialia alicuius, non potest illo modo etiam Divinitus non esse illud cuius sunt prædicata essentialia, v.g. si existat animal, quod est quasi subiectum, & rationale cum sua formalitate unita per identitatem animalem, quæ sunt omnia prædicata essentialia hominis nullo pacto potest adhuc divinitus impediri, quin detur homo, qui est concretum.

Item si anima rationalis, & propria unio illius sit in materia prima, & ipsa materia vere uniat formæ per talem unionem adhuc per potentiam Dei absolutam non potest non esse homo. Clarius: posita paternitatis formalitate in Divinitate unita per identitatem tali paternitati, nullo modo potest non esse pater æternus, qui est concretum ex Divinitate, & paternitate; sed per vos existit entitas fundamenti, non existente termino, & in eo formalitas tota seu tota entitas relationis identificata cum fundamento: ergo non existente termino existit necessario concretum ex tali relatione, & fundamento constitutum; atqui concretum relativum patris, aut filij est effectus formalis relationis paternitatis, aut filiationis: ergo existente tota entitate relationis paternitatis v.g. identificata cum fundamento, necessario dabitur effectus formalis paternitatis, pater nimirum; sed destructo termino, filio nimirum, vel nondum genito illo non est vere pater: ergo evidenter sequitur, destructo termino, non existere formalitatem, & entitatem relationis.

Declaratur, quia concretum, seu effectus formalis nihil aliud est, quam materia, forma, & unio simul sumptæ, ut v.g. homo nihil aliud est, nisi materia prima, forma rationalis, & unio huius ad illam: sed existente formalitate relationis in subiecto, existunt simul relatio, fundamentum, & identitas relationis cum fundamento: ergo existit necessario concretum constitutum ex illis, quia existente eodem non potest non existere idem, alias idem à seipso separaretur realiter, ac proinde distingueretur à seipso, & sic esset, & non esset idem; sed relatio, fundamentum, & unio identifica-

Quaest. II. Vtrum relatio distinguatur, & c. 68 1

ris simul sumpta, & vnita sunt idem, quod concretum, & existunt illa simul: ergo existit concretum; atqui per vos destructo termino non existit concretum: ergo non existunt simul fundamentum, relatio, & identitas relationis ad fundamentum; atqui fundamentum existit, quia mortuo filio, existit substantia Patris: ergo quod vere deficit est relatio identificata cum fundamento per vos, hoc est relatio, quam dicitis, falso identificari cum fundamento.

Dices, existentiam termini esse conditionem necessariam ad effectum formalem, quia deficient deficit effectus.

Sed contra, quia illa conditio non tollit per vos, quin existant simul fundamentum, relatio, & identitas relationis cum fundamento: ergo non tollit defectus conditionis, quin effectus formalis talis relationis, & concretum ex illa constitutum detur, quia quod non tollit id, quod est idem cum aliquo non potest tollere ipsum; scilicet, quia defectus filij non potest tollere animal, & rationale animam rationalem, vnionem, & materiam primam, non potest tollere hominem in Petro, v. g. quia idem sunt animal, & rationale, anima rationalis vnio, materia prima, & homo in Petro: è contra vero si defectus filij tolleretur in Petro aut vnionem, aut formam rationalem tolleretur hominem: sed fundamentum, relatio, & vnio identitatis sunt idem, quod effectus formalis, aut concretum relativum, Pater nimirum: ergo ablato, seu defectu termini, qui non potuit tollere fundamentum, relationem, & identitatem, quae sunt omnia constitutiva essentialia ad aequata concreti relativi, seu effectus formalis relationis, imo quae sunt idem, quod tale concretum, existentibus illis simul sumptis, & vnitis, non poterit tollere ipsum concretum identificatum cum illis.

Dices, non omnis forma dat effectum formalem ex eo præcise, quod existat in subiecto, v. g. anima rationalis existit in ossibus, & non facit ossa rationalia.

Sed contra primo; ergo etiam si non præbeat effectum formalem suum specificum, v. g. forma paternitatis, licet non constituat patrem formaliter, nihilominus dabit effectum quasi genericum, scilicet esse relatum; sicut si gratia sit in lapide per potentiam absolutam, licet lapis non denominetur gratus, nihilominus denominatur qualificatus, vel minimum habens gratiam, ut concedunt omnes Theologi: ergo similiter licet Petrus non denominetur Pater, non existente termino denominabitur relatus, vel ad minus denominabitur habens paternitatem, & relationem, & ratio est, quia licet à forma possit separari effectus formalis, non tamen sua essentia, exempli ergo, à gratia potest separari effectus formalis scilicet faciens gratum subiectum, non tamen potest separari ab illa, quod sit qualitas supernaturalis, & participatio divinæ naturæ: ergo licet à relatione ut relatio est, separetur effectus formalis illius, scilicet faciens relatum, & patrem, non tamen poterit separari essentia relationis; atqui essentia relationis, ut relatio est, est esse ad aliud, & ratio puri respectus: ergo esse ad aliud, & ratio puri respectus non separatur à relatione: ergo non existente termino datur purus respectus, & ratio ad; sed hoc implicat secundum adversarios, quia implicat quod detur relatio, & essentia illius sine termino: ergo de-

R. P. Ioseph. de Peñañiel Theol. Schol. Tom. I.

structo termino non datur essentia relationis, quia non datur effectus formalis genericus, habens nimirum relationem; sed datur essentia fundamenti: ergo relatio non est idem, quod fundamentum a parte rei.

Declaratur, & confirmatur ipso exemplo, quod per se adducunt adversarij, nam licet animus rationalis existens in ossibus non conferat illis effectum formalem specificum rationalis propter indispositionem subiecti, nihilominus illis confert effectum genericum formalem viventis, quia sunt vere vivencia ossa, & habentia vere, & realiter totam animam rationalem, & sic est verum dicere non solum in carne: sed etiam in ossibus est vere, & realiter anima rationalis: ergo similiter licet relatio paternitatis non conferat Petro effectum formalem Patris ex defectu dispositionis, vel conditionis necessariae, nihilominus existit essentia relationis sine termino, quod est maximum absurdum.

Dices, nullum esse inconueniens, quod relatio maneat sine termino; sed hoc in sententia P. Suarez non potest dici, imo nec in communi sententia Dialecticorum; omnes enim in hanc veritatem quasi collatis signis conveniunt; ut nulla relatio prædicamentalis actu existat sine actuali termino adhuc divinus; nam vnum ex discriminibus essentialibus, quae reperiuntur inter omnes relationes prædicamentales, & transcendentales est quod omnis relatio prædicamentalis ita petat necessario terminum actu existentem, ut nullo modo possit aliqua relatio prædicamentalis aut esse, aut conservari sine termino actu existente: relationes autem transcendentales multæ dantur actu, licet actu non existat terminus, ut relatio scientiæ, & potentiae ad obiectum, & relatio accidentis ad substantiam actu datur in accidenti separato per consecrationem in Eucharistia, licet substantia, quæ est terminus talis relationis actu non existat: itaque de essentia omnis relationis prædicamentalis est terminus actu existens; ex quo sic ipse P. Suarez argumentum conficit ad probandum, non posse villo modo relationem prædicamentalem actu existere sine actuali termino.

Quia nihil potest esse sine illo quod est sibi 73 essentiali, aut de essentia illius, siue intrinsece, siue extrinsece; sed de essentia relationis prædicamentalis actualis est terminus actu existens, seu actualis: ergo non potest dari actualis relatio prædicamentalis sine actuali termino. Maior est evidens, quia homo non potest dari sine rationali, & animali, quæ sunt de essentia hominis intrinsece, & actio non potest dari sine agente. Vnde corrupto agente corrumpitur actio, neque vnio potest esse sine partibus actualibus: quia agens, & partes actuales extrinsece sunt essentialia actioni, & vnioni, aut de essentia extrinsece illorum. Illa minor sic probatur. Illud quod est specificativum essentialiter alicuius extrinsece, est de essentia extrinsece illius respectu cuius specificativum est; sed terminus actualis est specificativus relationis prædicamentalis: ergo terminus actualis extrinsece est de essentia talis relationis.

Item, quia illud sine quo non potest salvari 74 definitio alicuius, ita est necessarium ad essentiam illius, ut non possit salvari talis essentia sine eo: sed sine termino actuali non potest fieri definitio relationis prædicamentalis actu existentis, ac-

R r r r proinde

proinde non potest salvari illa: ergo terminus actualis ita est necessarius ad essentiam relationis prædicamentalis, ut nullo modo possit esse actu sine tali termino. Minor est clara; quia essentia illius consistit in puro respectu ad terminum. Vnde definitio illius sic se habet, necessario est purus respectus ad terminum: ergo necessario terminus ingreditur definitionem essentialem illius, ac proinde non poterit absolvi ab illo definitio essentialis relationis prædicamentalis. Imo si potest fieri ab adversariis aliqua definitio relationis prædicamentalis, in qua non reperiatur necessarius terminus actualis faciant illam, & assignent nobis, quam certe nullo modo assignare possunt: ergo summum absurdum est dicere, posse existere actu relationem prædicamentalem sine actuali termino, quod quia evidentissimum est, non debet longius probari.

75 Secundo contra illam solutionem antea datam efficacius argumentor, & probo cum multis Doctoribus, aut formam non debere dari in subiecto, si est incapax effectus formalis illius, aut si datur, esse etiam subiectum capax effectus formalis talis formæ, ac proinde actu dari talem effectum formalem: nam ubi est totum compositum ex materia, & forma debet dari effectus formalis talis formæ; sed quando datur unio inter subiectum, & formam, & forma vnita subiecto, datur compositum ex subiecto, & ex forma: ergo datur effectus formalis illius. Maior est evidens, quia idem est compositum ex materia, & forma, ac effectus formalis; siquidem compositum constituitur à forma primario: ergo quando datur compositum, datur effectus formalis formæ. Minor illa sic demonstratur primo, quia quando datur modus ultimus, & proprius alicuius debet dari res, cuius est modus: sed quando datur unio formæ respectu materiæ datur compositio, quæ est modus proprius, & ultimus compositi: ergo datur compositum, seu effectus formalis. Maior ista est evidens, quia modus non potest villo modo esse separatus à re cuius est modus adhuc divinitus, in quo distinguitur modus essentialiter à re, ut latissime in metaphysica & alijs locis demonstratur; sed si daretur modus, non existente re cuius est, aut sine re, cuius est modus, separaretur modus à re: ergo nullo modo potest modus alicuius rei esse sine re cuius est modus. Minor illa est clara, quia sicut unio est modus partium vnitarum, ita etiam ipsa unio quatenus est compositio est modus intrinsecus compositi.

76 Secundo, quia impossibile est quod detur proprium, & ultimum constitutivum alicuius formæ supra materiale, & non detur constitutum; sed posita unione inter materiam, & formam datur ultimum, & formale constitutivum proprium compositi supra materiale illius: ergo datur compositum. Minor est certa, quia proprium, & ultimum formale constitutivum compositi est compositio, & materia, & forma sunt quasi materiale respectu illius: sed posita unione formæ ad materiam ponitur compositio (quia idem est compositio, ac unio) supra materiam, & formam: ergo ponitur ultimum formale, ac proprium constitutivum compositi supra materiale illius.

77 Vergetur. Impossibile est, quod detur inter materiam primam, & animam rationalem unio substantialis, quin detur compositio inter illas; & impossibile est, quod existente tali compositione supra ipsas non detur compositum hominis, quia

talis compositio est ultimum, formale, ac proprium constitutivum hominis compositi: ergo impossibile est quod detur ultimum constitutivum formale concreti relativi, quæ est unio inter relationem, & fundamentum, sive per identitatem, sive per inhaerentiam, & quod non detur concretum relativum.

Vnde aut dicendum est, nullo modo posse adhuc divinitus existere gratiam habitualement in lapide, aut si datur capacitas in illo, ut recipiat gratiam per modum formæ, dicendum est dari capacitatem in lapide, ut aliquo modo denominetur sanctus; quare ossa, in quibus est anima rationalis ultimum effectum formalem animæ recipiunt, nam talia ossa rationalia sunt ab anima rationali; quia sicut ipsa ossa sunt humana, quia sunt hominis, ita similiter ipsa sunt ossa rationalia, quia sunt animalis rationalis. Item sicut caro Christi dicitur caro Christiana, & ossa equi equina, ita etiam ossa hominis dicuntur humana, & rationalia: ergo suo modo accipiunt ossa ultimum effectum formalem animæ rationalis: ergo similiter si paternitas, quatenus relatio est, vnitur fundamento, & existit in illo non existente termino, si ne dubio constituit tale fundamentum in esse patris: etsi non constituit, ideo est quia talis relatio non est in fundamento deficiente termino, ex quo sequetur relationem separari à fundamento ex destructione termini, ac proinde distingui ab illo realiter.

Dices, ante existentiam termini, vel post destructionem illius manere totam essentiam relationis in recto significatam, non vero quoad connotatum in obliquo, ut in scientia visionis manet tota essentia scientiæ visionis quantum ad suum esse intrinsecum, & rectum, non tamen quoad connotatum in obliquo; quare etiam si maneat tota entitas scientiæ visionis, non tamen in ratione scientiæ visionis propter defectum connotati in obliquo.

Sed contra, vel illud connotatum est pars relationis, vel non: si est pars relationis: ergo iam relatio includit connotatum; sed connotatum est terminus: ergo relatio includit terminum ut partem constitutivam sui, quod est contra sententiam Patris Suarez, & est incidere in sententiam Durandi. Si illud connotatum non est pars relationis: ergo ante illud connotatum erat tota intrinseca relationis essentia, quia per defectum connotati nulla pars intrinseca illius destruitur: ergo actualiter referebatur ipsa relatio: patet consequentia, essentia relationis est referri actualiter; sed ante connotatum datur tota essentia relationis: ergo datur actualiter referri. Probatur maior, essentia relationis est purus respectus ad aliud; sed purus respectus est actualiter referri ad aliud, & respicere aliud, quia alias haberet aliam essentiam præter hoc, quod est respicere aliud: ergo &c. sed ablato termino datur tota essentia relationis, ut relatio est quantum ad esse essentialiter, & intrinsece: ergo datur referri actualiter, & per consequens purus respectus, ac proinde relatio, ut relatio est sine termino; sed hoc implicat, ut iam diximus: ergo in illo casu non datur relatio, & datur fundamentum: ergo distinguuntur.

Confirmatur. Mortuo filio videt Deus in Petro id, quod antea videbat; sed antea videbat paternitatem in Petro: ergo etiam videt illam paternitatem in Petro. Patet consequentia, scientia visionis mortui filii. Patet consequentia, scientia visionis Dei non desinit terminari ad obiectum, & cognoscere

noscere illud, quandiu remanet entitas intrinseca, & essentialis obiecti; sed relatio paternitatis est obiectum scientiae visionis, & illa remanet secundum adversarios mortuo filio secundum suum esse essentiali intrinsecum adaequatum, & totale: ergo mortuo filio videt Deus relationem paternitatis existentem sine termino: ergo videt respicientiam actualem, & actualiter referri sine termino actuali, & actualiter existente: sed hoc est implicatorium: ergo non videt Deus relationem, quantum ad actualiter referri, & quantum ad rationem puri respectus, quae est essentia adaequata relationis: ergo non datur relatio. Pater consequentia, quando non videt Deus aliquid à parte rei, quia scientiam infinitam Dei nihil potest fugere ex ijs, quae sunt à parte rei: sed Deus non videt illam relationem destructo termino, vel non existente illo, quantum ad essentiali intrinsecum, & adaequatum esse relationis: ergo non datur illa relatio quantum ad essentiali intrinsecum, & adaequatum esse illius: ergo esse intrinsecum essentiali, & adaequatum relationis distinguitur à fundamento, siquidem existente illo non existit relatio à parte rei.

82. Exemplum autem scientiae visionis divinae non venit ad rem, & potius est contra ipsos adversarios, quia ideo scientia visionis sine mutatione Dei, & sine distinctione ab entitate ipsius præbet ipsi Deo varias illas denominationes, quia est infinita in ratione perfectionis, & consistit in summa actualitate cum infinita eminentia, & æquivalentia infinitarum rerum creaturarum; sed entitas creata est finita, & limitata, & omnino immersa potentialitate sine vlla eminentia purae actualitatis: ergo non poterit præbere eidem subiecto diversas illas denominationes intrinsecas patris non patris, relati non relati sine mutatione sui.

83. Neque exempla vlla divina, quae involvunt infinitatem summam, possunt favere adversariis, neque ex illis potest fieri argumentatio, quae probentur similia mysteria in creatis, alias posset aliquis sic argumentari, in Deo datur Trinitas personarum cum unitate essentiae, & distinctio realis inter relationes cum identitate earundem relationum: ergo etiam poterit simile mysterium reperiri in creaturis; irrationalis enim esset talis argumentatio: ergo similiter est inepta argumentatio à scientia divina, vel à modo se habendi illius circa Deum, & ab actibus liberis ad hoc ut adversarii probent eodem modo se posse habere aliquam formalitatem creatam respectu creaturae, quia illi actus sunt multo difficilius intellectu adhuc quam mysterium Trinitatis; vel minimum æque difficiles ac illud mysterium: ergo sicut hi acriter invehuntur in eos, qui dicunt posse in creaturis reperiri aliquid simile mysterio Trinitatis, imo sentent eos in fide errare, & ut minimum evertere omnem bonam philosophiam, ex eo quod ex infinita perfectione Dei ad creaturas tali perfectione carentes argumentari conentur, potiri sane iure possumus nos in adversarios invehi, qui in creatis aliquid omnino simile scientiae Dei infinitae, & actibus liberis volunt admittere, ut scilicet eadem omnino formalitas sine vlla sui variatione, & mutatione intrinseca per solam variationem extrinseci termini possit esse nunc intrinsece volens, aut non volens, intrinsece similis, aut non similis; quod in Deo non con-

R. P. I. deph. de Penafiel Theol. Schol. Tom. I.

cedimus, nisi coacti fide, quapropter ipse Pater Suarez id præcise concedit in prædicatis liberis Dei, ut sunt decreta, & scientia visionis, non vero in alijs perfectionibus necessarijs contra Patrem Vasquez id extendentem etiam ad omnipotentiam, & scientiam necessariam: quod si extensio facta à Vasquez est probabilis, ideo est, quia reperit in omnipotentia Dei eandem infinitatem, ac est ea quae reperitur in decretis, & scientia visionis.

Verum eam difficultatem transferre ad creaturas omnino est chimericum, & funditus evertens omnem bonam philosophiam: eodem enim modo ego possem dicere solam animam rationalem esse hominem intrinsece connotando materiam, & unionem ut pure terminos, ac proinde etiam si anima maneat perente unionem, non manere hominem quoad connotatum, seu denominationem, manere tamen quoad intrinsecum, & essentiali esse hominis, admissa autem doctrina horum recentiorum, nequit efficaciter impugnari. Item quantitatem esse intrinsece substantiam dum connotat carentiam subiecti, in quo sit; esse vero accidens, dum connotat subiectum in quo sit; & alia plura pugnantia aperte cum sana philosophia, quae tamen evidenter inferuntur ex impugnata sententia.

Adde, neque in ipsis actibus liberis Dei admitti posse huiusmodi connotata, quia antecedenter ad illa intelliguntur ipsi actus liberi, etiam in ratione denominationis sunt enim causae creaturarum; ideo enim existit creatura, quia Deus vult illam existere, non è contra, ideo vult Deus, quia illa existit: ergo ante connotata est iam voluntas libera Dei; quo autem pacto explicandi sunt huiusmodi actus liberi, late tracto materia de prædestinatione disp. 2. de causis, vel quasi causis prædestinationis, q. 6. sect. 1. & ult.

Confirmatur, quia vel ut aliqua entitas det diversas denominationes intrinsecas sine mutatione sui necessario requiritur summa actualitas, & infinita perfectio, vel non requiritur: si primum: ergo nulla entitas creata poterit illas præbere sine mutatione sui intrinseca; cum omnis entitas creata sit finita, & limitata. Si vero non requiritur, contra est primo: ergo non ideo Deus potest velle & non velle scire & non scire sine mutatione sui intrinseca; quia est infinitus, ut vos dicitis: secundo, ergo etiam poterit dici, quod homo per eundem actum intellectus sine vlla mutatione, & additione intrinseca intelligit Ioannem nunc, & postea non intelligit ipsum; pater consequentia. Eadem entitas finita potest præbere diversas denominationes intrinsecas relati, non relati, sine mutatione sui intrinseca: ergo idem actus intellectus potest dare denominationes intelligentis, & non intelligentis hoc & illud obiectum: probatur antecedens. Eadem albedo quae est entitas finita potest præbere posito alio albo denominationes similis, & destructo non similis: ergo eadem entitas finita, &c. Imo non solum idem actus intellectus creati: sed etiam ipsissimus intellectus poterit præbere illas diversas denominationes intrinsecas, videlicet non solum potentis intelligere: sed etiam actu intelligentis, & non intelligentis sine mutatione sui, & per consequens superfluum erit actus intellectus distinctus realiter ab ipso intellectu; sed hoc non potest fieri per solam mutationem extrinsecam: ergo nec potest

R r r r 2 f i e r t

fieri quod eadem entitas creata per solam mutationem extrinsecam termini denominet intrinsece relatum, non relatum, &c.

85 Dices, pereunte termino, non solum deficere connotatum: sed etiam connotationem ad terminum, quia relatio nihil aliud est, nisi entitas fundamenti connotando terminum.

86 Contra primo totum fundamentum, & entitas eius est nunc, adhuc destructo termino, quare ergo nunc non connotat, & antea connotabat intrinsece à parte rei: ergo aliquid ablatum est: ratione cuius formaliter connotabat, & in esse connotantis intrinsece constituebatur: de illo igitur, quo constituebatur intrinsece in esse connotantis interrogo, an sit tota relatio, vel pars relationis; vel talis connotatio non pertinet ad relationem; si tota relatio: ergo tota relatio deficit pereunte termino; siquidem deficit tota connotatio, quæ est tota relatio. Si pars relationis essentialiter: ergo saltem distinguatur relatio per illam partem ex natura rei à fundamento distinctione includentis ab incluso (quod minime concedunt adversarij) cum relatio includat essentialiter, ut partes fundamentum, & connotationem quam minime includit fundamentum ut sic.

87 Deinde; quia ideo deficit connotatio, quia est tota ad aliud, & dependet essentialiter à termino: sed etiam tota essentia relationis per Patrem Suarez dependet, specificatur, & connectitur cum termino, & est ad aliud, cum tota essentia relationis sit purus respectus ad terminum: ergo non solum connotatio, quæ est pars relationis; sed etiam tota relatio destruitur destructo termino, siquidem in tota relatione datur eadem ratio formalis, propter quam destructo termino destruitur connotatio, quia ubi est eadem ratio formalis, est idem effectus, vel quasi effectus formalis.

88 Præterea, quia ex hac solutione sequitur, relationem non esse adæquate relationem, neque adæquate purum respectum; sed potius esse mixtum quid ex absoluto, & relativo, quod sic demonstratur. Nam illud est absolutum, quod non dependet à termino, ac proinde destructo termino, non destruitur, & ideo dicitis, connotationem relationis destrui destructo termino, quia talis connotatio dependet à termino, & est purus respectus, & adæquate est ad aliud, ac proinde minime est absolutum quid; sed in relatione datur aliquid tanquam pars illius, quod cum connotatione componit adæquatam relationem, quod minime dependet à termino actu existente, ac proinde destructo termino, non destruitur; sed permanet eodem modo ac antequam destrueretur terminus: ergo datur aliquid in relatione, quod sit absolutum; ac proinde tota relatio prædicamentalis formalis componetur ex absoluto, & respectivo, & sic adæquate non erit purus respectus; sed mixtum ex absoluto, & respectivo quod est inaudium, & contra ipsos adversarios.

89 Si autem connotatio ad relationem non pertinet, ergo impertinens est recurrere ad connotationem, cum hic non loquamur, nisi de entitate relationis.

90 Secundo contra, quia si connotatio, quæ est pars totius relationis, destruitur, destructo termino, destruetur sine dubio, & tolletur tota re-

latio & non destruitur entitas fundamenti: ergo relatio distinguitur ab entitate fundamenti. Maior sic probatur. Quia impossibile est quod destruat aliquam partem intrinsece constitutiva essentialiter alicuius totius, & quod non destruat totum, v. g. impossibile est, quod destruat anima equi, & non destruat totus equus; ergo si connotatio destruitur, quæ est pars constitutiva relationis essentialiter, necessario destruetur tota relatio, quæ essentialiter constituitur ab illa.

Vergetur efficacius, quia connotatio non est pars relationis; sed potius est tota entitas, essentia, & existentia relationis: ergo si destructo termino destruitur connotatio, destruetur sine dubio tota essentia, entitas, & existentia relationis. Antecedens sic probatur. Quia cui soli convenit tota definitio alicuius soli, illi convenit tota essentia ipsius, v. g. quia compositio ex anima rationali, & corpore soli competit tota definitio hominis, illi convenit soli tota essentia illius; unde solum totum illud compositum vult, & proprie est homo; sed soli connotationi convenit in fundamento tota definitio relationis: ergo soli illi convenit in fundamento tota essentia relationis. Minor hæc sic probatur. Quia definitio relationis prædicamentalis est hæc, cuius totum suum esse habet in ordine ad terminum: sed hæc definitio tota convenit soli connotationi ex his, quæ sunt in fundamento, cum sola illa habeat totum suum esse in ordine ad terminum: ergo illi soli convenit tota definitio relationis. Hæc minor sic probatur, sola connotatio ex ijs, quæ sunt in fundamento est ita dependens à termino, ut specificetur ab illo, & ablato termino auferatur illa necessario, imo nullo modo potest adhuc divinitus intelligi, & esse sine termino; ergo sola illa habet totum suum esse in ordine ad terminum, quia habere totum suum esse in ordine ad illum est ita habere, ut dependeat, specificetur, & nullo modo possit aut esse, aut intelligi sine termino; fundamentum autem, & cætera, quæ in illo sunt, conservantur absolute sine termino actuali, & non dependent ab illo, nec possunt dici, quod in sua cognitione, & in sua conservatione connectantur cum termino: ergo illa non habet totum suum esse ad terminum actualiter: sed potius ex se sunt absoluta, alias si totum suum esse haberent in ordine ad terminum actualiter, non possent dari actualiter sine termino actuali: v. g. quia actio actualis habet totum suum esse in ordine ad terminum productum actuale, & quia unio habet totum suum esse in ordine ad res unitas actualiter existentes, neque unio potest esse sine partibus actualiter existentibus, neque actio sine termino actualiter producta; sed cætera præter connotationem conservantur, & sunt sine termino actuali; connotatio autem nullo modo potest aut esse, aut intelligi sine termino: ergo sola connotatio habet totum suum esse in ordine ad terminum, ac proinde sola connotatio erit relatio: sed ablato termino auferuntur connotatio: ergo auferuntur relatio; ergo relatio distinguitur à fundamento.